

Itraukusis ugdymas ikimokyklinėje įstaigoje

Itraukusis ugdymas – tai procesas, užtikrinantis kokybišką ugdymą(-si) visiems, jo esmę sudaro kiekvieno vaiko ugdymo(si) galimybių ir poreikių pripažinimas. Itraukusis ugdymas suteikia lygias galimybes visiems vaikams, nepriklausomai nuo jo pažiūrų, tautybės, lyties, rasės, specialiųjų poreikių, negalių ir pan. Juo gali pasinaudoti ir užsieniečių vaikas, ir vaikas, turintis emocinių ar elgesio sutrikimų, ir specifinių pažinimo sutrikimų turintis vaikas ir t.t.

Itraukusis ugdymas įgyvendinamas trijose ikimokyklinio ugdymo įstaigos lygiuose:

- ✚ **Ikimokyklinio ugdymo įstaigos lygmeniu**, kai formuojamos bendruomenės narių vertybinės nuostatos, tradicijos, tarpusavio santykiai. Užtikrinamas ugdymo(si) aplinkos pritaikymas, edukacinių aplinkų kūrimas, reikalingų priemonių, atitinkančių įvairius ugdymosi poreikius, įsigijimas. Mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kompetencijų, reikalingų dirbti su įvairiomis specialiųjų ugdymosi poreikius turinčių vaikų grupėmis, tobulinimas.
- ✚ **Grupės lygmeniu**, sudaromos sąlygos ugdytiniui bendrauti su bendraamžiais, dalyvauti bendroje kasdieninėje veikloje, gauti reikiamą mokytojų, švietimo specialistų (psichologo, logopedo, socialinio pedagogo, specialiojo pedagogo) pagalbą. Pedagogui priimant į grupę vaiką, turintį specialiųjų ugdymosi poreikių, ypatingai svarbu užmegzti ryšį ne tik su vaiku, bet ir su jo tėvais. Pedagogui svarbu žinoti vaiko stiprybes bei stengtis pritaikyti aplinką ir ugdymo(si) metodus.
- ✚ **Individualiu lygmeniu**, kai teikiama kryptinga pagalba tik įvertinus individualius vaiko ugdymosi poreikius, jo sunkumus, problemas, vaiko bei jo šeimos pasirengimą dalyvauti įtraukiajame ugdyme.

Tėvų įtraukimas į vaiko ugdymosi procesą labai svarbus ugdymo sėkmei, todėl ypatingai svarbu, kad visi bendruomenės dalyviai būtų atviri, supratingi ir pasirengę bendradarbiauti, siekiant užtikrinti, kad kiekvienas vaikas turėtų sėkmingą ugdymo procesą. Norint užtikrinti sklandų bendradarbiavimą, svarbu atkreipti dėmesį:

- ✚ **komunikacija**: svarbu užtikrinti, kad tėvai būtų informuoti apie vaiko specialiuosius poreikius, sunkumus ir kylančias problemas. Taip pat svarbu, kad tėvai turėtų galimybę bendrauti su ikimokyklinio ugdymo įstaigos personalu, kad galėtų pasidalinti savo mintimis ir susirūpinimu dėl vaiko ugdymo(si) proceso.
- ✚ **individualizuotas požiūris**: kiekvienas vaikas yra unikalus ir turi savo individualius poreikius ir galias. Todėl svarbu, kad ikimokyklinio ugdymo įstaiga ir tėvai bendradarbiautų, siekdami užtikrinti, kad vaiko individualūs poreikiai būtų patenkinti ir kad jis gautų tinkamą pagalbą ir paramą, kad galėtų sėkmingai socializuotis, ugdytis ir augti.
- ✚ **bendradarbiavimas su specialistais**: vaikams su specialiais poreikiais dažnai reikalinga įvairių specialistų pagalba, pvz., logopedo, psichologo, socialinio pedagogo ar specialiojo pedagogo. Bendradarbiavimas su specialistais ir jų įtraukimas į vaiko ugdymo procesą yra svarbus veiksnys užtikrinant, kad vaikas gautų tinkamą pagalbą ir palaikymą. Norint užtikrinti vaiko sėkmingą ugdymą, ypatingai svarbus tėvų bendradarbiavimas su švietimo specialistais, kad būtų galima pasirinkti tinkamiausius būdus ir metodus. Svarbu kurti bendradarbiaujančius santykius, įsiklausyti į rekomendacijas, skirti laiko susitikimams ir pagalbos vaikui planavimui. Užtikrinti specialistų konsultacijų lankymą ir dalintis informacija, siekiant gauti kokybišką grįžtamąjį ryšį.

- ✚ **įvairių metodų naudojimas:** vaikams su specialiais poreikiais gali reikėti skirtingų mokymo(si) metodų ir technikų. Svarbu, kad ikimokyklinio ugdymo įstaiga ir tėvai būtų atviri įvairiems mokymo(si) metodams ir galėtų pasirinkti tuos, kurie geriausiai atitinka vaiko poreikius.

Rekomendacijos pedagogams:

- ✚ Vienas iš svarbiausių uždavinių pedagogui priimant į grupę vaiką su specialiais ugdymosi poreikiais: įdėti pakankamai pastangų mezgant ryšį su vaiku ir bendradarbiavimą su jo tėvais.
- ✚ Atrasti vaiko stiprybes, jomis remtis siekiant tikslų. Kasdien rasti už ką pagirti.
- ✚ Žinant, su kokiais sunkumais susiduria vaikas, stengtis pritaikyti aplinką ir ugdymo metodus.
- ✚ Nelaukti, kol sunkumai įsisenės - matant didesnės pagalbos poreikį, kreiptis į Vaiko gerovės komisiją ar administraciją ir spręsti situacijas iš karto.
- ✚ Atkreipti dėmesį į tai, kad netinkamas vaiko elgesys dažniausiai nėra tikslingas ar sąmoningas, svarbu priimti jį kaip pagalbos šauksmą, ieškoti, kokie vaiko poreikiai nėra patenkinami.
- ✚ Reguliariai organizuoti individualius susitikimus, konfidencialiam pokalbiui su vaiko tėvais.
- ✚ Nepamiršti rūpintis savo psichologine sveikata, nes darbas su specialiujų ugdymosi poreikių turinčiais vaikais reikalauja ne tik fizinių, kognityvinių, bet ir emocinių resursų.

Rekomendacijos tėvams:

- ✚ Svarbu kurti bendradarbiaujančius santykius su ugdymo įstaiga, pasitikėti joje dirbančiais pedagogais, išsiklaudyti į jų rekomendacijas, skirti laiko susitikimams ir pagalbos vaikui planavimui.
- ✚ Vaikam turintiems specialiųjų poreikių dažnai, svarbi rutina ir pastovumas, tai suteikia saugumo jausmą, todėl svarbu, kad tėveliai būtų linkę ieškoti kompromisų ir derinti šeimos taisykles prie ugdymo įstaigos taisyklių (pvz. laikykis dienvartės, derinkite vaiko asmeninių daiktų atsinešimą į įstaigą, nevėluoti ir kt.)
- ✚ Tiek bendraujant su vaiku, tiek su ugdymo įstaiga svarbu nepamiršti akcentuoti vaiko stipriąsias puses, sėkmes, stengtis savo lūkesčius derinti su vaiko gebėjimais.
- ✚ Užtikrinti specialistų konsultacijų lankymą ir dalintis informacija, siekiant gauti kokybišką grįžtamąjį ryšį.
- ✚ Rūpintis savo emocine sveikata.